

H O T Ă R Ă R E A nr. 3-58/2026
cu privire la aprobarea recomandării privind standardele de conduită
profesională ale procurorilor în exercitarea atribuțiilor de conducere
a urmării penale și obligația de reacție la erorile
procesuale contestate procurorilor

28 aprilie 2026

municipiul Chișinău

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte – Alexandru Lozan;

Membrii–Viorel Beiu, Eugenia Zubco, Constantin Șușu, Mihaela Pascal și Vitalie Sîli,

audiind informația prezentată de către doamna Eugenia Zubco, Colegiul de disciplină și etică-

C O N S T A T Ă :

Potrivit art. 89 lit. b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Colegiul de disciplină și etică are competența de a adopta recomandări privind prevenirea abaterilor disciplinare în cadrul Procuraturii și respectarea eticii procurorilor. Această atribuție legală conferă Colegiului un rol distinct nu doar în examinarea cauzelor disciplinare individuale, ci și în valorificarea concluziilor desprinse din practica disciplinară, în vederea prevenirii unor conduite neconforme, consolidării standardelor profesionale și uniformizării reperelor de apreciere a comportamentului procurorilor.

Această competență este reflectată și în Planul anual de acțiuni al Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2026, aprobat prin Hotărârea nr. 1-45/2026 din 05 februarie 2026. Astfel, la Obiectivul general 2, acțiunea 2.2 prevede elaborarea și diseminarea recomandărilor privind prevenirea abaterilor disciplinare și respectarea eticii profesionale.

Conform aceluiași Plan, responsabilitatea realizării acțiunii 2.2 revine Colegiului de disciplină și etică, iar termenul de realizare este stabilit pentru trimestrele I–IV ale anului 2026. Prin urmare, elaborarea recomandărilor nu constituie o intervenție ocazională sau facultativă, ci reprezintă o activitate planificată, continuă și asumată instituțional, care trebuie realizată cel puțin trimestrial, în funcție de problemele recurente sau relevante identificate în practica disciplinară și în activitatea procurorilor.

Necesitatea exercitării consecvente a acestei atribuții este determinată inclusiv de angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană, în special în cadrul Clusterului 1 „Valori fundamentale”, Capitolul 23 „Sistemul judiciar și drepturi fundamentale”. În acest sens, Foaia de parcurs și criteriile de referință aferente domeniului justiției impun realizarea acțiunilor asumate, precum și raportarea periodică, inclusiv lunară, a progreselor înregistrate. Prin urmare, elaborarea recomandărilor privind prevenirea abaterilor disciplinare și respectarea eticii profesionale trebuie examinată nu doar ca o atribuție legală a Colegiului, ci și ca parte a mecanismului de implementare și raportare a măsurilor orientate spre

COLEGIUL DE DISCIPLINĂ ȘI ETICĂ
din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

consolidarea responsabilității profesionale, a integrității și a caracterului previzibil al practicii disciplinare în sistemul Procuraturii.

În acest context, recomandările adoptate de Colegiul de disciplină și etică reprezintă un instrument administrativ și profesional de prevenire, orientare și uniformizare a conduitei procurorilor. Acestea nu substituie normele legale și nici nu anticipează soluțiile în cauzele disciplinare individuale, însă oferă repere interpretative și de conduită, rezultate din analiza practicii disciplinare, necesare pentru prevenirea unor încălcări similare, pentru dezvoltarea unei culturi instituționale bazate pe responsabilitate și pentru asigurarea unei aplicări coerente a standardelor etice și profesionale.

Colegiul reține că recomandarea constituie, prin natura sa, un act de orientare profesională, cu rol preventiv și corectiv, destinat să sprijine procurorii în înțelegerea exigențelor conduitei profesionale în situații concrete de exercitare a atribuțiilor de serviciu. Prevenirea abaterilor disciplinare nu se limitează la reacția ulterioară față de fapte deja comise, ci presupune identificarea timpurie a riscurilor de conduită, formularea unor repere clare și comunicarea acestora către corpul procurorilor, în scopul creșterii previzibilității practicii disciplinare, consolidării disciplinei profesionale și diminuării riscului de aplicare neuniformă a normelor privind răspunderea disciplinară.

În acest context, Colegiul, analizând practica disciplinară aferentă anului 2025 (*ref. inclusiv în cauzele Gorodinschi, Belinschi și Guida ș.a.*), a fost identificată existența unor deficiențe sistemice, evidente ori semnalate în mod repetat în exercitarea atribuțiilor de conducere a urmăririi penale de către procuror, manifestate prin tolerarea, necorectarea sau corectarea tardivă a erorilor procesuale comise de organele de urmărire penală. Asemenea conduite pot afecta nu doar eficiența urmăririi penale, ci și garanțiile procesuale ale participanților, încrederea publicului în activitatea Procuraturii și percepția asupra responsabilității profesionale a procurorilor.

În materie de conducere a urmăririi penale, procurorul nu exercită o funcție pur formală de supraveghere, ci are obligația profesională de a asigura caracterul efectiv, legal și coerent al activității procesuale. Această obligație presupune intervenție promptă, verificare reală, valorificarea pârghiilor procesuale disponibile și înlăturarea erorilor constatate sau semnalate, în măsura competențelor legale. Pasivitatea, tolerarea unor deficiențe procesuale vădite ori limitarea la acte pur formale pot constitui premise pentru afectarea calității urmăririi penale și pentru angajarea răspunderii disciplinare, în funcție de circumstanțele cauzei.

Prin urmare, în exercitarea competenței prevăzute de art.89 lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, în realizarea acțiunii 2.2 din Planul anual de acțiuni al Consiliului Superior al Procurorilor pentru anul 2026 și având în vedere angajamentele instituționale aferente consolidării responsabilității profesionale în sistemul Procuraturii, Colegiul de disciplină și etică consideră necesară aprobarea Recomandării privind standardele de conduită profesională ale procurorilor în exercitarea atribuțiilor de conducere a urmăririi penale și obligația de reacție la erorile procesuale contestate procurorilor.

COLEGIUL DE DISCIPLINĂ ȘI ETICĂ
din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

Recomandarea urmează să fie adusă la cunoștința procurorilor și utilizată ca reper de orientare profesională, preventivă și instituțională, în scopul consolidării conduitei active, responsabile și conforme cu exigențele legale și etice ale funcției de procuror.

Pornind de la raționamentele expuse, în temeiul art. 89 lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și al pct. 11 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-437/2025 din 23 decembrie 2025, Colegiul, –

HOTĂRĂȘTE:

1. A aproba *Recomandarea nr. 1/2026 din 28 aprilie 2026 privind standardele de conduită profesională ale procurorilor în exercitarea atribuțiilor de conducere a urmării penale și obligația de reacție la erorile procesuale contestate procurorilor*, conform anexei-parte integrantă a prezentei hotărâri.

2. A transmite prezenta hotărâre Consiliului Superior al Procurorilor.

3. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Colegiul de disciplină și etică*, subdirectoriul *Hotărâri*.

**Președintele Colegiului
de disciplină și etică**

semnat

Alexandru LOZAN

Anexă
la Hotărârea Colegiului de disciplină și etică
nr.3-58/2026 din 28.04.2026

RECOMANDAREA nr. 1/2026

privind standardele de conduită profesională ale procurorilor în exercitarea atribuțiilor de conducere a urmăririi penale și obligația de reacție la erorile procesuale constatate

Colegiul de disciplină și etică, urmare a examinării unor cauze disciplinare inițiate în privința procurorilor, a constatat existența unor deficiențe sistemice în exercitarea atribuțiilor de conducere a urmăririi penale de către procurori, manifestate prin tolerarea, necorectarea sau corectarea tardivă a erorilor procesuale comise de organele de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, deficiențe care au determinat desfășurarea unor investigații penale ineficiente și incompatibile cu exigențele art. 3, 5 și 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu afectarea drepturilor participanților la procesul penal.

Colegiul reține că, în cauzele disciplinare examinate, inclusiv în cauza *Gorodinschi, cauza Belinschi și Guida ș.a.*, caracterul eronat sau formal al unor acțiuni procesuale era evident, însă procurorii care au condus urmărirea penală nu au utilizat în mod efectiv și prompt pârghiile legale disponibile, manifestând o conduită pasivă sau formală, fapt ce a condus la perpetuarea încălcărilor și, în final, la sesizarea de către părțile interesate a organelor disciplinare.

Colegiul subliniază că, în temeiul art. 6 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, art. 52, art. 217 alin. (2) din Codul de procedură penală, procurorul nu este un simplu participant formal în cadrul urmăririi penale, ci titularul obligației legale de a exercita un control efectiv, real și substanțial asupra legalității și temeiniciei actelor procesuale efectuate de organul de urmărire penală, fiind obligat să prevină, să identifice și să înlăture orice încălcare a legii sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.

Procurorii sunt obligați să exercite în mod activ, continuu și riguros atribuțiile de conducere a urmăririi penale, controlul exercitat asupra organelor de urmărire penală urmând să fie unul efectiv și documentat, iar nu formal sau aparent. Orice manifestare de *pasivitate, tolerare sau validare tacită* a unor erori procesuale este inadmisibilă și contravine obligațiilor profesionale ale procurorului.

La constatarea unei investigații penale ineficiente, neexecutarea indicațiilor procurorului, efectuarea unor acțiuni de urmărire penală cu încălcarea drepturilor fundamentale, **procurorul este obligat** să intervină imediat, ferm și fără echivoc, utilizând toate mijloacele legale prevăzute de legislație, inclusiv prin: *anularea* actelor ilegale sau neîntemeiate, *excluderea* probelor obținute cu încălcarea legii, *emiterea* de indicații obligatorii în scris, *retragerea* cauzei penale de la organul de urmărire penală, *redistribuirea* acesteia sau *preluarea* personală pentru exercitarea urmăririi penale, precum și prin *înlăturarea* persoanei care a încălcat legea în procesul urmăririi penale.

COLEGIUL DE DISCIPLINĂ ȘI ETICĂ
din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

Colegiul reiterează că ***obligatia de a desfășura o investigație penală efectivă*** implică acțiuni prompte, diligente și capabile să conducă la stabilirea adevărului și la tragerea la răspundere a persoanelor vinovate, astfel cum rezultă din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele *McCann și alții v. Regatul Unit al Marii Britanii, El-Masri v. fosta Republică Iugoslavă Macedonia, Ramsahai și alții v. Regatul Țărilor de Jos*, care impun autorităților naționale obligația de a asigura un control real și efectiv asupra desfășurării anchetei.

Colegiul readuce în atenție că ***procurorul are obligația expresă*** de a iniția proceduri disciplinare ori de câte ori constată existența unor abateri imputabile ofițerilor de urmărire penală sau altor persoane implicate în procesul penal, iar omiterea nejustificată a sesizării organelor competente constituie, în sine, o încălcare a obligațiilor profesionale și poate angaja răspunderea disciplinară a însăși procurorului.

Colegiul constată că exercitarea formală sau superficială a atribuțiilor de conducere a urmăririi penale este ***asimilată neexercitării acestora și constituie abatere disciplinară (îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu)***, în măsura în care conduce la menținerea unor încălcări ale legii, la afectarea drepturilor părților sau la compromiterea eficienței urmăririi penale.

În același timp, Colegiul reține că utilizarea efectivă, completă și documentată a tuturor mecanismelor și pârghiilor legale de intervenție poate constitui un element relevant în evaluarea conduitei procurorului la investigarea cazului, inclusiv sub aspectul existenței unor circumstanțe atenuante în cadrul eventualei proceduri disciplinare, în măsura în care demonstrează acțiunea cu bună-credință și diligență profesională.

Prezenta Recomandare va fi adusă la cunoștința tuturor procurorilor, are un caracter obligatoriu în ce privește interpretarea și aplicarea normelor legale incidente exercitării atribuțiilor de conducere a urmăririi penale și vor constitui reper normativ și criteriu de referință în evaluarea conduitei profesionale a procurorilor, inclusiv în cadrul procedurilor disciplinare, al evaluărilor performanțelor profesionale și al altor proceduri interne relevante.

Colegiul de disciplină și etică